

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie kor. 2, kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zamówienie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie niemieckim: kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za dwurazowe wysyłkę dziennie DOPLACA SIĘ 50 hal. miesięcznie. Zmiana adresu: 40 ha

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny, założony w r. 1893 przez Józefa Rogoza.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupré.

nieopłaconym nie podlegają opłacie pocztowej. — Półrocznik redakcja nie swraza Adres Red.: Ul. św. Krzyża 1. 7. Adres tel. „Głos Narodu“ Kraków. Telefon Nr. 190

Cena 10 hal.

Co dwa tygodnie raz: wydanie poranne wynosi miesięcznie w miejscu z odnośnikiem do domu 1 koronę.

Numer poranny 4 h., wieczorny 10 h. Listy pieniężnej praktycznej na prenumeratę i inseraty, francos de Administracji „Głosu Narodu“. — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchii i w państwie niemieckim. Reklamacje

złożenia (inseraty) przyjmuje upoważniony przedsiębiorca tego działu p. Włodzisław Strykowski w biurze drukarskim „Głos Narodu“ ul. św. Krzyża 1. 7. Od miejsca wiersza drobnym piśmem (półt) za pierwszy raz 18 hal. za każdy następnym raz 12 hal. — Kadesłane po 60 hal. za wiersz za każdy raz — Coś makrologi 10 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje: we Lwowie S. Sokółowski, pasaż Haasmana, w Wiedniu Haasenstein & Wagner, w Hamburgu, Francji nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wrocławiu) M. Opeltz, R. Mosse, N. Dukas, H. Sobalek, w Paryżu G. Adam, rue de Valenciennes 38.

Nr. 374.

Kraków, wtorek dnia 5 grudnia 1905 roku.

ROK XXI.

Od Administracji.

Szan. P. T. Prenumeratorów upraszamy o rychłe odnowienie prenumeraty, celem uniknięcia przerwy w dostawie dziennika.

Prenumerata na miesiąc grudzień wynosi w miejscu 2 kor., z odnośnikiem 2 kor. 40 hal., na prowincji 2 k. 70 h.

Nowo przystępujący prenumeratowie otrzymają początek sensacyjnej powieści „Naręczona Lotaryngji“ Juliusza Mary, pierwsze 36 arkuszy za dopłatą 80 hal.

Opozycja „lordów“.

Izba „panów“ zawyrokowała bardzo surowo o rządowym projekcie reformy wyborczej. Wszyscy mówcy tych grup, które izbie wyższej nadają ton, — oświadczyli się nader nieprzychylnie o powszechnem głosowaniu, a ludzie kierunków dość rozbieżnych, jak ks. Auersperg, hr. Schönborn i hr. Piniński, zgodzili się w krytyce rządowego przedłożenia. I nie mogło być inaczej. Zapatriływania większej części członków izby, tak są odległe od wszystkich nowoczesnych prądów, że trudno im pogodzić się z myślą reformy tak daleko sięgającej. Prócz tego rząd zapowiedział zasadnicze przeobrażenie izby wyższej, polegające na wprowadzeniu do niej pierwiastku wyborczego, jak to już nastąpiło we Francji, i rzecz dziwna, — w Prusach ten projekt również nie przypadł do smaku austriackim lordom, przyzwyczajonym do traktowania izby wyższej jako schroniska dla mniej lub więcej zasłużonych i wysłużonych emerytów.

Te względy podnieciły zapędy opozycyjne ludzi, zwykle bardzo chętnie aprobujących wszystkie wnioski rządowe, — dyskusja jednak przeprowadzona nad deklaracją barona Gautscha, nie wyprowadziła na jaw żadnych nowych argumentów; powtórzono tylko raz jeszcze znane dostatecznie wątpliwości, i bardzo żałujemy, że mowca polski, który jest przecież także uczonym prawnikiem, nie odbiegł również od dawno nakreślonego szablonu.

Baron Gautsch, odpowiadając na wywody swoich krytyków oświadczył wyraźnie, że albo upadnie, albo zwycięży. Rzeczywiście innej drogi wyjścia nie ma już obecny prezes gabinetu, — chyba chciał rozwiązać izbę, co zresztą należy może do obu powyższych ewentualności. W każdym razie rząd się nie cofnie, zwłaszcza wobec izby wyższej, — gdyby jednak nie czuł się na siłach wytrwania do końca, — i ustąpił, — jego ostatni projekt, musiałby przejść prawem politycznego dziedzictwa, na następny gabinet, i sytuacja wcaleby się nie zmieniła.....

Na pochyłości rewolucyjnej.

II.

Gdy przed miesiącem ogłoszono w Rosji manifest „konstytucyjny“ a Witte stanął na czele gabinetu, opinia publiczna przyjęła fakt ten, jako akt przełomowy który skieruje życie państwo we Rosji na drogę pokojowego rozwoju w duchu żądań narodu. Istotnie manifest konstytucyjny gdyby został w całej rozciągłości zrealizowany, zapewniłby wszystkie swobody konstytucyjne, z jakich korzystają narody w państwach zachodnioeuropejskich, i stworzyłby dostateczną podstawę do przeprowadzenia niezbędnych reform socjalnych i agrarnych.

Czem jednak zaznaczył się ten miesiąc „konstytucyjnych“ rządów Wittego? Czy przyniósł faktycznie choć jedną gwarancję swobód obywatelskich? Zbyteczną rzeczą byłoby tu przypominać wypadki ostatnich tygodni: pogromy i rzezie, organizowane przez władze, bestjalstwa wojska, areszty itp. Dość stwierdzić, że „konstytucyjne“ rządy Wittego nie zmieniły w niczem dawnego systemu gwałtów i ujawniły tylko z tem większą jaskrawością przepaść pomiędzy konstytucją na papierze a faktycznym stanem rzeczy.

I czemu to przypisać, że Witte w ciągu miesiąca nie zdołał zrealizować ani jednego punktu manifestu konstytucyjnego, że oprócz liberalnych wynurzeń nie uczynił literalnie żadnego kroku do zrealizowania obietnic rządu?

Pomijając charakterystykę Wittego i szczerść jego intencji, należy stwierdzić, że najmądrzejszy i najuczciwszy mąż stanu któryby nawet szczerze dążył do urzeczywistnienia konstytucji, nie mógłby dokonać takiego dzieła, stojąc jedynie na gruncie reformatora państwowego, pragnącego uśmierzyć fale rewolucji, lecz nie mogącego temi falami kierować i wyzyskać ich siły do swego celu.

Bo co to znaczy uczynić z Rosji państwo konstytucyjne, praworządne? Jak zrealizować manifest carski z d. 30 października w państwie, które dotychczas było synonimem gwałtów i bezprawia?

Zwróćmy uwagę jakie stanowisko zajął w tej sprawie ostatni kongres moskiewski. Działacze ziemscy i miejscy, jak wiadomo, nie odmówili swego poparcia Wittemu i wyrazili chęć współdziałania z rządem dla odrodzenia Rosji na drodze pokojowej. Żądali tylko aby ten rząd wszedł na drogę istotnie konstytucyjną, aby usunął przede wszystkim to, co z manifestem październikowym stoi w rażącej sprzeczności. Ziemcy nie zajęli więc bynajmniej stanowiska rewolucyjnego; podkreślili w swej rezolucji, że pragną iść z rządem ręką w rękę, byle on tylko postępował w myśl ogłoszonej „konstytucji“.

Ale tu właśnie tkwi cała trudność: czy ten rząd może postępować zgodnie z manifestem ogłoszonym pod przymusem wbrew jego woli, wbrew jego intencjom?

Czy pozwolą na to setki gubernatorów, gubernatorów, tysiące policmajstrów, dziesiątki tysięcy komisarzy, żandarmów, strażników, ta nie zliczona zgraja, która trzęsie dotychczas państwem i na swe usługi zorganizowała nawet z mętów społecznych i zawodowych zbrodniarzy armię „czarnych sotni“? Carskie samowładztwo już padło — ale nie obalono jeszcze samowładztwa tej klikki czynowniczej. Dopóki to nie nastąpi, realizacja ukazu konstytucyjnego jest wprost niemożliwą!

Ziemcy zażądali natychmiastowego usunięcia przedstawicieli władzy administracyjnej i policyjnej, którzy uniemożliwiają wprowadzenie w życie konstytucji. Lecz czy władza centralna jest w stanie spełnić to żądanie? Czy starczy jej sił do zwalczania tych szeregów żandarmsko-policyjno-czynowniczych, które bronić będą swych przywilejów, swej wszechwładzy do ostatecznych granic możliwości? Ministerstwo które wykonałoby ściśle żądanie ziemców, nie utrzymałoby się u władzy nawet 24 godzin. Nieposłuszeństwo, jawny bunt, przeróżne intrygi, — wszystko to puszczony w ruch przeciwko niemu i musiałoby ono uleżeć pod naporem tej rewolucji organizmu biurokratycznego.

Do pokonania tego buntu czynowniczego, siły samego rządu nie wystarczą; musi on odwołać się do pomocy społeczeństwa, stanąć na czele rewolucji, i razem z nią przełamać opór zgłodniałej i zdeprawowanej zgrai biurokratycznej i oddać zarząd państwa w ręce ludzi uczciwych i odpowiednio przygotowanych. Trzeba całą administrację, we wszystkich jej gałęziach i szczeblach, jak najdokładniej oczyścić, a dopiero wówczas możliwym jest odrodzenie Rosji. Ale minister, któryby tego dzieła dokonał, byłby rewolucjonistą, zatem takim odnowicielem Rosji nie może być Witte..

Rosja znalazła się obecnie w położeniu kuli staczającej się coraz szybciej po równi pochyłej. Każda siła utrudniająca ten jej bieg ku wolności, jest reakcją, jest przeszkodą.

Nie czas już na reformy, na półśrodki, na powolną ewolucję! Pochyłość, po której pędzą wypadki w Rosji, ma tylko dwie przeciwległe drogi: albo z biegiem ruchu wolnościowego albo w kierunku wprost przeciwnym...

Szell-Fejervary-Szell.

Wiedeń, 3 grudnia.

(Mm.) Nowy nadzupan komitetu Kolos i miasta Klausenburg, Władysław hrabia Teleki złożył przysięgę na kongregacji komitatowej, na posiedzeniu rady miasta Klausenburg przeciw nie zdołał złożyć przysięgi, warunku koniecznego do prawomocnego sprawowania obowiązków rządowych. Sądono, że po pewnym czasie podejmie znowu próbę, złożenia owej przysięgi. Stało się przeciwnie! W dniu 2 grudnia hrabia Teleki zawiadomił wicezupana komitatu, że się zrzeka godności nadzupana. Do zawiadomienia podał powody rezygnacji. Gdy obejmował

DZIEŁKO P. T.:

OSTATNIE CHWILE KORDECKIEGO

napisał wierszem
Ks. dr Stanisław Gruchalski
prof. Sem. wrocławskiego.

Cena egz. 40 halerzy, w oprawie kartonowej 50 hal.

Skład główny w Księgarni kat. dra Wł. Miłkowskiego
w Krakowie, św. Jana 6 (Hotel Saski).

JABŁKA

w rozmaitych odmianach 2224 0
koszyk 5 kg. za 1 zlr. 20 ct.,
100 kg. od 18 zlr. wysyła za
zaliczką
„Flora” dom rolniczo-ogrodniczy w Tarnowie.

Cztery razy w grudniu bezpłatnie
wraz z dodatkami otrzyma ka-
żdy, kto już teraz nadesła 1 k.
jako prenumeratę na I-szy kwar-
tał r. 1906 pod adresem: Reda-
kcya »Lotnych Listów« Lwów.

Zarząd Bazaru krajowego chcąc przyjąć z pomocą ofiarom ostatnich wypadków w Królestwie Polskiem prze-
znacza 1% od sprzedaży w ciągu miesiąca grudnia na rzecz głodnych braci w Warszawie.

BAZAR KRAJOWY

w Krakowie, róg Rynku głównego i ul. Brackiej nr 20.

Poleca na nadchodzącą „Gwiazdkę” wielki skład towarów wyrobu krajowego, które po niskich stałych
cenach P. T. Kupujący poleca, jako to:

Makaty buczackie i andrychowskie, do upiększania
salonów
Kilimy i portyery wszelkich rozmiarów.
Hafty ludowe z Wiązownicy
Majoliki kołomyjskie i z Dębniak.

Galanteryę koszykarską i meble wiklinowe.
Zabawki z Jaworowa i sprzęty kuchenne.
Rzeźby, — Mydła i Woda kolońska z Fabryki
»Tlen«.

Paski, Fartuszki, Pantofle zakopańskie, Serdaki, Papier listowy, Koco, Derki
i wiele innych przedmiotów do użytku domowego.

Zarząd Bazaru krajowego.

Jedyny chrześcijański wyłącznie skład węgla z kopalni

„BORY“

Sprzedaż węgla kopalni hr. Potockiego tudzież z kopalni
górnolaskich (węgla pruskich):

Na kładzie posiadamy również drzewo opałowe miękkie,
i twarde po następujących:
1 m. □ drzewa miękkiego 6 K.
1 m. „ „ twardego 8 K.

Towarzystwo handlowe chrześcijańskich węgla, Kraków ul. Pawia 1. 3.
Franciszek Parizek, Dyrektor kierujący.

Zawiadamiam Szan. Publiczność, iż

Magazyn swój krawiecki

przeniósł z ulicy Florjańskiej 1. 32, na ulicę św. Anny
1. 5. Polecając się nadal łaskawym względem Szan. Publi-
czności. 237 0

Z poważaniem:
A. Sadowski i Syn, ul. św. Anny 5.

Bzadow prawniona

Fabryka wód mineral. sztucznych i specjał. leczniczych
pod firmą

K. RZAÇA I CHMURSKI
w Krakowie, u lea św. Gertrudy, L. 4.
wyrabia pod kontrolą komisji Przemysłowej Tow. Lekarskiego
krak., polecane przez toż Towarzystwo 3200

WODY MINERALNE SZTUCZNE
odpowiadające składem chemicznym wodom:

Bilńskiej, Gieshüblerskiej, Selterskiej, Vichy, Homburg, Kissingen,
tudzież specjał. lecznicze jak: litową, bromową, jodową, żela-
zistą, kwaśną oraz wody mineralne normalne z przepisu prof.
Jaworskiego. Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach
Cenniki na żądanie darmo.

M. Jakubowski w Krakowie

poleca **Magazyny własne bogato zaopatrzone**
w Krakowie, Sukienice 26 i 27, we Lwowie, pl. Marjacki 10
Sprzedaje po cenach najniższych: Wyroby z nowego srebra
srebrzone, czyli z tak zwanego chińskiego srebra, z brązu
i ze srebra prawdziw. 13 próby, ze złota dla użytku kosc. i domow.

NACZYNNIA I ZASTAWY STOŁOWE

Osoby żądające ulg w wypłatach zechcą zgłaszać się do
kantoru przy ulicy Kanonicznej Nr. 16 w Krakowie. 1929 6

Od 1 marca 1906

do wynajęcia

pod nr. 5 w Andrychowie w sa-
mym środku rynku tuż przy go-
ścińcu rządowym duży sklep o 2
oknach, pokój przy sklepie, piekar-
nia, kuchnia, sieni wjazdowa, skład
i piwnica. W razie potrzeby mogą
być utworzone przy sklepie 2 po-
koje, a sklep może być użyty jako
korzenny. Bliższej wiadomości u-
dzieli właściciel Marceł Beranek
w Andrychowie. 2492 4

Miód pszczelny

prawdziwa czysta patoka w stanie
gęstym, posiłam za pobraniem po-
sł. towym w 5 kg. blaszankach po
5 kor. 80 hal. wraz z opłatą pocztow-
wą i opakowaniem, za czystość za-
ręczam. — Adres zamówienia: P.
Stelmach Sosuów p. Siemikowce.
2450 10

Poszukuje się

młodego, zdolnego człowieka do kancela-
ryi kopalnianej. Wymagany język
polski i niemiecki w słowie i pi-
śmie. Zgłoszenia pod „Kancelista”
przyjm. Administr. „Głosu Narodu”.

Dam 20000 kor.

na drugą hipotekę. Wiado-
mość ul. Krowoderska liczbą
59 II p. na prawo. 2494 1

**Bez nauczyciela, bez nauki,
bez poznania nut** 2225
może każdy grać na mojej
trąbce samogrającej

pieśni, tańce, marsze, na ślubach, za-
bawach, wycieczkach i t. d. Instru-
ment ten ma 10 klawiszy, 20 gło-
sów, 2 klapy basowe i kosztuje
wraz z szkołą samouczenia się i szt.
zlr. 1-25 3 szt. zlr. 3-50. Wysyła za
zaliczką lub poprzedniemu nadesła-
niem pieniędzy przez
Hanusę Konradę Dom eks-
portowy instrumentów muzycznych
w Brux nr. 1231 (Czechy). Bogato
ilustrowany Cennik gratis i franco.

Pudelki czarne

rasy angielskiej są do naby-
cia M. Ledzwan Szpitalna 1. 19
Kraków. 2437 3

Miód pszczelny

w 5 kgr. blaszankach po 6 koron
opłatnie wysyła z własnej pa-
sieki Emil Barodyewicz z Denzowa. 2382

ARS SALON sprzątanij
rzeźb i obrazów ar-
tystów polskich, otwarty codziennie
w dniu powszednim od 10 do 1 1/2
z rana od 2 do 4 po południu. 22
Ul. Bracka 5, na parterze.

Wina węgierskie

znane ze swej dobroci, przeważnie
z własnych winnic
poleca 2216

Magazyn Jul. Grossego
w Krakowie, Rynek 1. 34.

Na św. Mikołaja

nadeszły do Handlu
Antoniego Siskacza

w Krakowie, ul. Szewska 2
przeróżne oryginalne **NOWOŚCI**
w Mikołajach (jadłach, niesfarbowane),
figurkach czekoladowych, suk-
krach. — Wielki wybór znanych ze
swej dobroci **Pierników** czyste
miódowych w ozdobnych pakiet-
kach, **Herbatników, Marmelad-
ników** rosyjskich.

Różne ozdoby na choinkę.
Polecam również wszelkie **OWOCY**
krajowe i zagraniczne świeże i su-
szone bakalle.

Miód kuracyjny lipcowy, Masło de-
serowe i kuchenne.

Drób i dziczyzna.
Na prowinyę wysyłam edwrotną
poczta. — Upraszam o wczesne za-
mówienia. 2408 4

S. PIOTROWICZ Fabryka koników

Koniki na biegunach, kółkach
i laskach.

Rydze kiszzone

przeWyborne w baryłkach 5 ki-
lowych wysyła handel delikata-
sów Kalendkiewicza w Liman-
owie po 5 kor. opłatnie. 2391

Poszukuje

do spółki przedsiębiorczej za-
równo i do spółki przemy-
słowo gospodarczej
osoby z kapitałem.
Zgłoszenia z podaniem na-
zwiska i adresu - pot. rest. M.
D. gł. poczta Kraków. 2427 3

Dom parterowy

murowany w Dziedzicach składają-
cy się z 4 ech mieszkań (1 pokój i
kuchnia) jednej stancyi na strychu
i 7 wielkich piwnic i ogród, nieda-
leko dworca kolejowego i kilka
wielkich fabryk, nadający się na
interes, jest z wolnej ręki do sprze-
dania. Potrzebny kapitał 10.000 ko-
ron, reszta może zostać na hipote-
ce. Wiadomość pod J. K. 2382 post.
restante Dziedzice. 2423 3

Mezczyzna

inteligentny władający językiem
polskim i biegle niemieckim w mo-
wie i piśmie pracowity i staranny
poszukuje posady biurowej, maga-
niera, dozorca, portyera lub jakiej-
kolwiek innej. Adres poda Admita-
stracya „Głosu Narodu”. 2433 0

Wydawca i Redaktor odpowię-
dzialny: Dr Antoni Bełzupre.
W Drukarni „Głosu Narodu”
w Krakowie, pod zarządę
S. Szembeka.